

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

Anotace rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva

Rozsudek velkého senátu ze dne 7. února 2012 ve věci č. 40660/08 a 60641/08 – *Von Hannover proti Německu* (č. 2)

Velký senát Soudu jednomyslně rozhodl, že zamítnutím návrhů na zákaz další publikace fotografie stěžovatelů z dovolené nedošlo k porušení článku 8 Úmluvy zaručujícího ochranu soukromého života.

I. Skutkové okolnosti

V období od února do dubna 2004 zveřejnily Deníky *Frau im Spiegel* a *Frau Aktuell* tři fotografie zachycující dceru monackého knížete Rainiera III., monackou princeznu Caroline von Hannover a jejího manžela, prince Ernsta Augusta von Hannovera („stěžovatelé“) na jejich společných dovolených.

Ve dvou paralelních řízeních se stěžovatelé obrátili na německé soudy s návrhem na zákaz další publikace fotografií. Federální soudní dvůr a následně i Federální ústavní soud v obou řízeních návrhům stěžovatelů částečně vyhověly, když dospěly shodně k závěru, že u dvou ze tří fotografií nebyl naplněn požadavek veřejného zájmu na jejich zveřejnění. Účelem bylo toliko pobavit čtenáře, a fotografie proto nebylo možné zveřejnit bez souhlasu stěžovatelů. V případě třetí fotografie, na které byli stěžovatelé zachyceni v rámci dovolené ve Svatém Mořici, však soudy návrh stěžovatelů zamítly. Dle jejich názoru bylo třeba přihlídnout rovněž ke kontextu doprovodného článku, jehož obsahem byla mj. informace o špatném zdravotním stavu knížete Rainiera III. a způsobu, jakým se v době nemoci ke knížeti chovali jeho příbuzní. Knížete bylo třeba považovat za veřejnou osobu a otázku jeho zdravotního stavu za předmět obecného zájmu. Ochrana osobnostních práv stěžovatelů mohla v takovém případě převážit nad svobodou projevu vydavatele, jen pokud by fotografie byla pořízena v podmínkách obzvláště nepříznivých pro stěžovatele, zachycujících je např. v soukromí či při relaxaci, tajně nebo v rámci dlouhodobého obtěžování ze strany fotografů. Nic takového nicméně stěžovatelé nenamítali. Obě vrcholné soudní instance v odůvodněních svých rozhodnutí přihlíděly k relevantní judikatuře Štrasburského soudu.

II. Odůvodnění rozhodnutí Soudu

K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 8 ÚMLUVY

Podle stěžovatelů došlo rozhodnutími vnitrostátních soudů, které nevyhověly jejich návrhům na zákaz další publikace sporné fotografie, k porušení jejich práva na respektování soukromého života chráněného článkem 8 Úmluvy.

Soud připomněl, že zveřejnění fotografie může být zásahem do ochrany soukromého života i tehdy, jedná-li se o veřejnou osobu (*Von Hannover proti Německu*, č. 59320/00, rozsudek ze dne 24. června 2004, § 50 a 53). Podoba člověka totiž představuje jeden z hlavních atributů jeho osobnosti, neboť odhaluje jeho jedinečnost a odlišnost od jiných lidí. Je tak současně jednou ze složek osobního rozvoje jednotlivce, a ten má proto právo na kontrolu nakládání s touto podobou, včetně jejího zveřejnění (*Reklos a Davourlis proti Řecku*, č. 1234/05, rozsudek ze dne 15. ledna 2009, § 40). Z článku 8 Úmluvy přitom nevyplývá pouze negativní povinnost nezasahovat do soukromého života jednotlivce, ale rovněž pozitivní závazky za účelem zajištění respektování příslušných práv, a to i mezi jednotlivci navzájem (tamtéž, § 35).

V projednávané věci šlo o to zjistit, zda vnitrostátní soudy nastolily rovnováhu mezi právem stěžovatelů na respektování jejich soukromého života a právem vydavatelských společností na svobodu projevu chráněnou článkem 10 Úmluvy. Tato v sobě zahrnuje i právo tisku na šíření informací a myšlenek ve věcech veřejného zájmu a právo veřejnosti na přijímání těchto informací a myšlenek. Svoboda projevu se vztahuje i na zveřejňování fotografií. V této oblasti však ochrana pověsti a soukromí nabývá zvláštní důležitosti, jelikož fotografie mohou obsahovat velmi osobní či intimní informace. Navíc, fotografie uveřejňované v bulvárním tisku, jehož hlavním cílem je uspokojit zvědavost čtenářů ohledně detailů ze soukromého života některých lidí, jsou často pořizovány v atmosféře soustavného obtěžování ze strany novinářů (*Von Hannover proti Německu*, cit. výše, § 59).

Způsob, jakým se státy rozhodnou naplnit pozitivní závazek účinné ochrany soukromí vyplývající z článku 8 Úmluvy, i posouzení rozsahu, ve kterém je třeba poskytnout ochranu svobodě projevu podle článku 10 Úmluvy, spadají do prostoru státu pro uvážení. Pokud vnitrostátní soudy provedly vyvažování jednotlivých dotčených zájmů v souladu s judikaturou Soudu, tento bude jejich závěry přehodnocovat pouze z velmi závažných důvodů (*MGN Limited proti Spojenému království*, č. 39401/04, rozsudek ze dne 18. ledna 2011, § 150 a 155).

Při vyvažování práva na svobodu projevu a práva na respektování soukromého života je dle Soudu třeba posoudit následující otázky: (i) zda zveřejnění fotografie přispělo k debatě v obecném zájmu; (ii) o jak známou osobu se jedná a co bylo předmětem zprávy; (iii) jaké bylo předchozí jednání dané osoby; (iv) jaké jsou obsah, způsob a následky zveřejnění; a (v) jaké byly okolnosti, za kterých byla fotografie pořízena.

K těmto kritériím Soud mj. upřesnil, že skutečnost, zda zveřejnění fotografie přispělo k debatě ve veřejném zájmu, je klíčovým kritériem. Co je ve veřejném zájmu, vždy závisí na všech okolnostech případu, přičemž sem mohou spadat i informace týkající se sportovních událostí či výkonných umělců. I v případě, že se jedná o veřejně známou osobu, jde-li o zveřejnění fotografií a informací, jejichž jediným cílem je uspokojení zvědavosti veřejnosti, je namísto svobody projevu vykládat úzce. Skutečnost, že dotčená osoba v minulosti s tiskem spolupracovala, neznamená, že napříště pozbývá ochrany před jakýmkoli zveřejněním fotografií. Důležité též je, jak je osoba na fotografii zpodobněna, i rozsah publikace fotografie. Významné též je, zda dotčená osoba dala s pořízením fotografie souhlas či naopak byla fotografie pořízena tajně či dokonce za použití lsti.

Ve vztahu k projednávané věci si Soud předně povšiml změny v rozhodovací praxi Federálního soudního dvora v návaznosti na rozsudek Soudu ve věci *Von Hannover proti Německu* (cit. výše), kdy jmenovaný soud zdůraznil nutnost zkoumat, zda zpráva přispěla k faktické debatě a zda účelem zprávy nebylo toliko ukojit zvědavost veřejnosti. Zájem čtenáře na tom, aby se pobavil, požívá obecně menší ochrany než zájem na ochraně soukromé sféry jednotlivce.

Dle Soudu vnitrostátním soudům nelze ve světle kritérií stanovených Úmluvou nijak vytknout, že při posuzování informativní hodnoty fotografie přihlížely rovněž k části doprovodného článku, který se týkal zdravotního stavu knížete Rainiera III. a způsobu, jakým se k němu s ohledem na jeho nemoc zachovala jeho rodina. Stejně tak jejich závěr, že nemoc knížete je událostí současné společnosti, není nerozumný. Soud proto souhlasil s vnitrostátními soudy, že zveřejnění fotografie, se kterou byl doprovodný text úzce spjat, přispělo – alespoň do určité míry – k debatě v obecném zájmu.

Oba stěžovatele je třeba považovat za veřejné osoby, nikoli za běžné soukromé jednotlivce. Byť byla fotografie pořízena bez jejich vědomí, stěžovatelé nijak neprokázali, že podmínky, za kterých byla fotografie pořízena (uprostřed ulice ve Svatém Mořici), byly pro ně natolik nevýhodné, aby odůvodňovaly soudní zákaz jejího dalšího zveřejnění.

Soud proto uzavřel, že vnitrostátní soudy v rámci svého rozhodování obezřetně vyvážily svobodu projevu vydavatelských společností proti právu stěžovatelů na respektování jejich soukromého života, podrobně se zabývaly okolnostmi pořízení fotografií a zásadní význam přiznaly skutečnosti, že fotografie, ve světle článku, v jehož rámci byla publikována, přispěla k debatě ve veřejném zájmu.

Výslovně přitom přihlédly k judikatuře Soudu. S ohledem na prostor pro uvážení, kterým v dané situaci disponovaly, proto dle Soudu splnily pozitivní závazky, které pro ně vyplývaly z článku 8 Úmluvy. K porušení tohoto ustanovení proto nedošlo.